

INSTITUT FOR
MENNESKE
RETTIGHEDER

DEN
UNIVERSELLE
PERIODISKE
BEDØMMELSE
VURDERING AF
ANBEFALINGER 2016

(UPR)
VURDERING AF ANBEFALINGER 2016

Forfattere: Mandana Zarrehparvar, Christoffer Badse (Red.)
ISBN: 978-87-93241-73-2

© 2016 Institut for Menneskerettigheder
Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution

Wilders Plads 8K
1403 København K
Telefon 3269 8888
www.menneskeret.dk

Institut for Menneskerettigheders publikationer kan frit citeres med tydelig angivelse af kilden.
Vi tilstræber, at vores udgivelser bliver så tilgængelige som muligt. Vi bruger fx store typer, korte linjer, få orddelinger, løs bagkant og stærke kontraster.
Vi arbejder på at få flere tilgængelige pdf'er. Læs mere om tilgængelighed på www.menneskeret.dk/tilgaengelighed

INDHOLD

INDLEDNING	4
1 MENNESKERETTIGHEDSSTRUKTURER	5
NATIONAL HANDLINGSPLAN FOR	
MENNESKERETTIGHEDER	5
2 LIGEBEHANDLING	6
REVIDERET LIGEBEHANDLINGSLOVGIVNING	6
HADFORBRYDELSER	7
HANDICAP	8
3 BØRN	10
ISOLATIONSFÆNGSLING AF MINDREÅRIGE	10
4 FAMILIESAMMENFØRING	12
SIKRE RETTEN TIL FAMILIESAMMENFØRING	12
5 ANTI-TERRORISME	14
EVIDENSBASERET EVALUERING AF ANTI-	
TERRORLOVGIVNING	14
6 GRØNLAND	15
STYRKELSE AF KOMMUNALE KOMPETENCER	15
SLUTNOTER	17

INDLEDNING

Den Universelle Periodiske Bedømmelse (UPR) af Danmark blev afholdt den 21. januar 2016. FN's Menneskerettighedsråd afgav sin rapport med 199 anbefalinger den 1. februar 2016 fra bedømmelsen af Danmark¹. Den 4. marts 2016 gav Danmark sit svar til FN's Menneskerettighedsråd om, hvilke anbefalinger Danmark kan acceptere. Ud af de 199 anbefalinger har Danmark accepteret 120 anbefalinger fuldt ud, mens 14 anbefalinger er blevet delvist accepteret.²

Denne rapport indeholder Institut for Menneskerettigheders vurdering af Danmarks svar på anbefalingerne fremført af Danmark ved UPR. I rapporten gennemgås udvalgte anbefalinger, som Danmark modtog ved bedømmelsen den 21. januar 2016. For at øge overskueligheden er anbefalingerne sammenskrevet således, at flere anbefalinger med samme indhold ikke gentages. Efter hver anbefaling gengives Danmarks accept eller afvisning (notering) og begrundelsen herfor i kommentar til det danske svar. Hvor det er muligt, fremføres også instituttets anbefaling til den konkrete gennemførelse af de accepterede anbefalinger.

Institut for Menneskerettigheder er Danmarks og Grønlands nationale menneskerettighedsinstitution (NHRI) etableret i henhold til FN's Paris Principper. Instituttet er akkrediteret som en A-status NHRI af den Internationale Koordineringskomité for nationale institutioner til fremme og beskyttelse af menneskerettigheder (ICC).

Instituttet er ydermere det uafhængige organ for fremme af ligebehandling og effektiv beskyttelse mod diskrimination på grund af køn, race og etnisk oprindelse, som fastlagt i artikel 13 af EU direktiv 2000/43/EF, artikel 12 i EU direktiv 2000/113/EF og artikel 20 i EU direktiv 2006/54/EF.

Siden 2011 har instituttet fungeret som uafhængigt organ for fremme, beskyttelse og overvågning af gennemførelse af FN's konvention om handicappede personers rettigheder i overensstemmelse med konventionens artikel 33.

KAPITEL 1

1 MENNESKERETTIGHEDSSTRUKTURER

NATIONAL HANDLINGSPLAN FOR MENNESKERETTIGHEDER

Anbefaling 121.46 og 121.47³

At udvikle en handlingsplan indeholdende en systematisk og udførlig fremgangsmåde til fremme og beskyttelse af menneskerettigheder

DANMARKS SVAR⁴

Danmark har **afvist** anbefalingerne. Et tværministerielt udvalg vurderer løbende nationale som internationale anbefalinger til Danmark, og en række tematiske handlingsplaner er allerede på plads. Danmark finder, at en national handlingsplan ikke tilføjer merværdi i den nuværende situation.

INSTITUT FOR MENNESKERETTIGHEDERS BEMÆRKNINGER

Det danske indsats for at fremme og beskytte menneskerettigheder er, på trods af en høj menneskerettighedsbeskyttelse, stadig usystematisk og utilstrækkelig. Der er handlingsplaner på flere menneskeretlige områder, men der er stadig behov for et overblik over de menneskeretlige udfordringer samt systematisk informationsindsamling om gennemførelse af menneskerettigheder i Danmark. Et overblik og en systematisk informationsindsamling vil gøre det lettere at identificere menneskeretlige udfordringer og disse tiltag vil medvirke til, at Danmark kan styrke sine menneskeretlige bestæbelser.

Instituttet **anbefaler**, at det tværministerielle udvalg ikke alene vurderer nationale og internationale anbefalinger til Danmark, men også at udvalget iværksætter en systematisk informationsindsamling for at skabe større overblik over menneskeretlige udfordringer i Danmark.

KAPITEL 2

2 LIGEBEHANDLING

REVIDERET LIGEBEHANDLINGSLOVGIVNING

Anbefaling 121.25, 121.64, 121.65, 121.66, 121.68, 121.75, 121.76

Vedtage udførlig anti-diskriminationslovgivning på alle områder uden for arbejdsmarkedet, at modvirke diskrimination, at fremme et mere rummeligt samfund og sørge for effektive retsmidler til ofre for diskrimination. Af særlige områder har nogle lande nævnt følgende: Handicap, religion, seksuel orientering, alder, køn, race, hudfarve, etnicitet. Andre lande har nævnt alle områder.

DANMARKS SVAR

Danmark **accepterede i princippet** anbefalingerne. Bekæmpelse af diskrimination har en høj prioritet. Alle borgere er lige for loven, og offentlige myndigheder må ikke diskriminere. Der er flere anti-diskriminationslove i Danmark. I forhold til handicapområdet overvejer regeringen passende tiltag. Ligebehandlingsnævnet behandler klager over diskrimination på nærmere bestemte områder, kan tilkende erstatning og annullere afskedigelser. Danmark iværksætter løbende tiltag til forebyggelse af diskrimination, intolerance, racisme, beskyttelse af religionsfriheden og fremme af interkulturel dialog. Mindretalsgrupper og ikke-statsborgere, som opholder sig lovligt i Danmark, nyder lige adgang til inter alia beskæftigelse, uddannelse, sundhedsydelser og retfærdig rettergang. Desuden er der i straffelovens kap. 27 hjemmel til at straffe for racistiske udtalelser og andre meddelelser samt nedværdigende udtalelser og andre meddelelser om seksuel orientering samt tro.

INSTITUT FOR MENNESKERETTIGHEDERS BEMÆRKNINGER

Der er flere love, både strafferetligt og civilretligt, der beskytter mod diskrimination. Alle borgere er i princippet lige for loven og har lige adgang til beskæftigelse, uddannelse, sundhedsydelser og retfærdig rettergang. Ikke desto mindre er disse love ikke tilstrækkelige til at beskytte imod diskrimination uden for arbejdsmarkedet - ej heller til at beskytte imod strukturel diskrimination. Manglende beskyttelse mod diskrimination på grund af alder, handicap, religion eller tro, seksuel orientering og kønsidentitet uden for arbejdsmarkedet er stadig en realitet. Desuden er den nuværende beskyttelse mod diskrimination, især på

grund af race og etnisk oprindelse, utilstrækkelig, idet Ligebehandlingsnævnet alene kan baserer sin sagsbehandling på skriftlige klager.

Instituttet **anbefaler**, at Danmark reviderer den danske ligebehandlingslovgivning og udarbejder en samlet lov, som beskytter alle persongrupper imod diskrimination. Instituttet anbefaler også, at Ligebehandlingsnævnet bliver styrket i forhold til at kunne behandle mundtlige sagsfremstillinger. Instituttet **anbefaler** desuden, at Danmark sikrer inklusionsbestrebelse igennem ligeværdig dialog og undlader at udelukke bestemte persongrupper.

HADFORBRYDELSER

Anbefaling: 121.52, 121.58, 121.61, 121.95, 121.127, 121.146, 121.147, 121.149, 121.150, 121.151, 121.152, 121.167

Bekæmpelse af hadforbrydelser, herunder udvikle en handlingsplan for bekæmpelse af hadforbrydelser, der sikrer kontinuitet og bæredygtighed.

DANMARKS SVAR

Danmark **accepterede** uden kommentarer følgende anbefalinger 121.58, 121.61, 121.95, 121.127, 121.146-151 og 121.167. Danmark **accepterede** 121.58 med en kommentar, hvoraf det fremgår, at Danmark har en dynamisk politisk debatkultur. I den frie debat har et stort antal højtstående myndigheder og politikere taget afstand fra en racistisk og xenofobisk politisk diskurs. Danmark **accepterede delvist** 121.152. Danmark har lovgivning om hadefulde ytringer. Danmark har taget flere skridt i retningen mod at få flere etniske minoriteter til i højere grad, at deltage på sociale og politiske områder. I Danmark har alle med dansk statsborgerskab, de samme rettigheder og muligheder for at stemme og stille op til folketingsvalg og i det hele taget til at deltage i politik. Udlændinge kan, efter tre års ophold i Danmark (Rigsfællesskabet), stemme og opstille til kommunale og regionale valg på lige fod med danske statsborgere.

INSTITUT FOR MENNESKERETTIGHEDERS BEMÆRKNINGER

Siden 2011 har Danmark iværksat flere initiativer i forhold til at etablere en mere effektiv håndtering af hadforbrydelser. Der er eksempelvis taget initiativ til temadage om hadforbrydelser i alle landets politikredse. Fyns Politikreds og Københavns Politikreds har taget initiativ til at uddanne politifolk i efterforskning af hadforbrydelser. Undervisning i hadforbrydelser er også blevet etableret som et fast efteruddannelsesstilbud. I forhold til forebyggelse og bekæmpelse af hadforbrydelser har Fyns Politikreds desuden taget initiativ til et partnerskabs-samarbejde mellem politimyndigheden, en række civilsamfundsorganisationer og

Odense Kommune.. Rigspolitiet overtog opgaven med monitorering af hadforbrydelser fra PET i 2015. Dette anses også for at være et positivt skridt i forhold til at forbedre muligheden for registrering af hadforbrydelser⁵.

Der er mange positive tiltag, men de er ikke samlet og koordineret. Derfor er der behov for en mere langsigtet og koordineret indsats.

Instituttet **anbefaler**, at der udarbejdes en national handlingsplan, som ikke alene omfatter politiets indsats, men også indsatser på skoler, på det sociale område og på arbejdspladser med henblik på helhedsorienteret og systematisk forebyggelse og bekæmpelse af hadforbrydelser i Danmark.

HANDICAP

Anbefaling:121.26, 121.27, 121.28, 121.130, 121.155

Eksplicit forbud imod diskrimination af personer med handicap. Vedtagelse af nødvendig lovgivning således, at alle personer med handicap har lige muligheder for at stemme. Ophævelse af bestemmelser om tvangsmedicinering og psykiatrisk behandling uden samtykke. Fortsætte og forstærke sociale programmer for de mest udsatte grupper i samfundet, herunder personer med handicap.

DANMARKS SVAR:

Danmark **accepterede i princippet** 121.26. Regeringen overvejer på nuværende tidspunkt passende tiltag i forhold til diskrimination på grund af handicap.

Danmark **accepterede delvist** 121.27 og 121.28. I henhold til grundloven har personer, der er under værgemål, ikke ret til at stemme til folketingsvalg og til folkeafstemninger. For denne gruppe er der ingen hindringer i grundloven for at stemme eller stille op som kandidater til lokal-, regional- eller EU Parlamentsvalg, men der er lovgivningsmæssige begrænsninger. I februar 2016 har regeringen fremsat et lovforslag med henblik på at fjerne disse begrænsninger.

Danmark har **afvist** anbefaling 121.130. Ingen indlæggelse, behandling eller forsyng kan iværksættes eller fortsætte uden samtykke fra patienten, medmindre anden bestemmelse i psykiatriloven giver mulighed herfor. Tvunget behandling er kun muligt, hvis en patient er psykotisk eller befinder sig i en tilsvarende tilstand.

Danmark **accepterede** 121.155 uden kommentarer.

INSTITUT FOR MENNESKERETTIGHEDERS BEMÆRKNINGER:

Det er positivt, at Danmark er i gang med at overveje passende tiltag for at bekæmpe diskrimination på grund af handicap. Instituttet ser frem til resultatet af overvejelserne. I forhold til handicappersoners ret til at deltage i folketingsvalg er instituttet uenig i Danmarks fortolkning af grundlovens § 29, hvoraf det fremgår, at personer, der er umyndiggjort, ikke har stemmeret. Grundloven fortæller intet om, hvorvidt det også gælder personer, som er under værgemål. Det er instituttets opfattelse, at den eneste begrundelse for at fastholde undtagelsen er, at det lovteknisk ikke er muligt at ændre folketingsvalgloven uden en grundlovsændring.⁶

Psykiatriloven blev ændret i 2015 med flere positive tiltage for at reducere brugen af tvang. Imidlertid indeholder psykiatriloven stadig ikke en øvre tidsmæssig grænse for anvendelse af langvarig bæltefiksering. En femtedel af alle, som bliver indlagt i psykiatrien, bliver fortsat udsat for tvang.⁷

Instituttet **anbefaler** en ændring i valglovgivningen således, at personer, som har fået udpeget en værge under værgemålslovens § 6, fortsat har valgret og er valgbare til folketingsvalg. Instituttet **anbefaler** endvidere, at der i psykiatriloven indføres en øvre tidsmæssig grænse for anvendelse af langvarige bæltefikseringer i psykiatrien.

KAPITEL 3

3 BØRN

ISOLATIONSFÆNGSLING AF MINDREÅRIGE

Anbefaling: 121.129, 121.132, 121.33, 121.134, 121.135, 121.136

Vedtage lovgivning, der sikrer mindreårige mod isolationsfængsling samt fængsling i voksenfængsler. Forbyde isolationsfængsling af mindreårige.

DANMARKS SVAR:

Danmark **accepterede delvist** 121.129, 121.132, 121.33, 121.136.

Isolationsfængsling af personer under 18 år kræver, at nærmere bestemte og strenge betingelser er opfyldt. Det er således kun muligt at sætte børn i isolation i ekstraordinære situationer. Personer under 18 år er kun placeret udenfor sikrede børneinstitutioner, når det vurderes at være til gavn for vedkommende.

Danmark **afviste** 121.134 og 121.135. Danmark agter ikke, at introducere et totalt forbud mod isolationsfængsling af personer under 18 år.

INSTITUT FOR MENNESKERETTIGHEDERS BEMÆRKNINGER

Det er positivt, at antallet af retskendelser om anvendelse af isolationsfængsling under varetægtsfængsling i medfør af retsplejeloven er faldet også, hvad angår mindreårige. I perioden 2009 til 2012 er der alene registreret ét tilfælde af isolationsfængsling under varetægtsfængsling af en mindreårig.⁸ I 2014 henvendte Børnerådet og Institut for Menneskerettigheder sig alligevel til Justitsministeriet med en anbefaling om at ændre reglerne for isolationsfængsling af børn. Baggrunden for henvendelsen var oplysninger fra Kriminalforsorgen, som viste, at isolation efter straffefuldbrydelsesloven var anvendt over for 158 børn i perioden 2009-2013, herunder var straffecelle anvendt i perioder på op til to uger.⁹ Når mindreårige placeres i almindelige fængsler og arresthuse, kan straffefuldbrydelseslovens hjemmel til at placere indsatte i isolation anvendes. Kriminalforsorgen har indskærpet over for landets fængsler og arresthuse, at anvendelse af straffecelle over for 15-17 årige skal begrænses.¹⁰ Om indskærpelsen har haft en positiv effekt vides ikke på nuværende tidspunkt, eftersom data for 2015 endnu ikke er offentliggjort. Det

er således stadig insitutts opfattelse, at Danmark ikke opfylder sine menneskeretlige forpligtelser til at beskytte børn mod magtanvendelse. Det skyldes, at mindreårige risikerer at blive isoleret i dage- eller ugevis, hvis de er placeret i et almindeligt fængsel eller arresthus frem for i en sikret institution for børn.¹¹

Instituttet **anbefaler**, at ændre straffuldbyrdelsesloven således, at den indeholder en særregel om isolation af børn og unge. Instituttet **anbefaler** endvidere, at i det omfang det vurderes at være nødvendigt at isolere børn og unge i fængsler og arresthuse, bør isolationen ikke udstrækkes i længere tid end som angivet i Socialministeriets magtanvendelsesbekendtgørelse. Det vil sige maksimalt fire timer uanset, om der er tale om strafcelle, udelukkelse fra fællesskab eller andre former for isolation.

KAPITEL 4

4 FAMILIESAMMENFØRING

SIKRE RETTEN TIL FAMILIESAMMENFØRING

Anbefaling: 121.185, 121.186, 121.187, 121.188, 121.189, 121.190, 121.191, 121.192

Sikre retten til familiesammenføring for alle flygtninge. Sikre, at personer med midlertidig opholdstilladelse umiddelbart har retten til at søge om familiesammenføring. Sikre, at retten til familiesammenføring gælder for alle børn, herunder børn i alderen 15-18 år.

DANMARKS SVAR:

Danmark **accepterede i princippet** 121. 186. Danmark anser dansk lovgivning om familiesammenføring for at være i tråd med Danmarks internationale forpligtigelser, herunder retten til respekt for familielivet. Hovedreglen er, at flygtninge har ret til familiesammenføring med deres ægtefælle/partner og børn i Danmark, hvis det ikke er muligt at leve i ægtefælle/partners oprindelsesland.

Danmark **accepterede** 121.190. Udlændinge med midlertidig opholdstilladelse har ret til familiesammenføring, dog som regel først efter tre år på grund af den midlertidige opholdstilladelse. Undtagelser til 3-årsreglen skal tages i betragtning i alle sager, hvor Danmarks internationale forpligtigelser kræver det.

Danmark **afviste** 121.185, 121.187, 121.188, 121.191, 121.192. De seneste ændringer i lovgivningen vedrørende familiesammenføring for flygtninge, især personer med midlertidige opholdstilladelser, er fortaget i 2015 og 2016. Lovgivningen om familiesammenføring med børn blev senest ændret i 2012. Danmark anser lovgivningen for at være i tråd med Danmarks internationale forpligtigelser. Baggrunden for at have en aldersgrænse for børn er at sikre integration af det enkelte barn.

INSTITUT FOR MENNESKERETTIGHEDERS BEMÆRKNINGER

I 2016 vedtog folketetinget en ændring af udlændingeloven, der betyder, at personer, der får asyl med midlertidig beskyttelsesstatus, i udgangspunktet ikke

kan få familiesammenføring de første tre år. Før ændringen var det ét år. Der kan ifølge lovens forarbejder opstå særlige situationer, hvor personen alligevel har ret til familiesammenføring. Det er eksempelvis tilfældet, hvis den herboende, før rejsen fra hjemlandet, passede en handicappet ægtefælle/partner i hjemlandet eller, hvis den herboende har alvorligt syge mindreårige børn i hjemlandet.

Det er instituttets vurdering, at det, med betydelig sikkerhed, er i strid med retten til respekt for familielivet, at udelukke personer fra familiesammenføring i tre år. At udskyde adgangen til familiesammenføring i tre år kan således ikke siges at være udtryk for en hurtig, fleksibel og effektiv gennemførelse - med særlig opmærksomhed og omhu - af retten til respekt for familielivet. I sager om familiesammenføring mellem børn og deres forældre vil der være tale om et særligt alvorligt indgreb, blandt andet på grund af hensynet til barnet som blandt andet fremgår af Børnekonventionens bestemmelser.

Instituttet **anbefaler**, at Danmark tager initiativ til at ophæve udlændingelovens regler om, at personer, som får asyl på grund af midlertidig beskyttelsesstatus, som udgangspunkt ikke kan meddeles familiesammenføring de første tre år.

KAPITEL 5

5 ANTI-TERRORISME

EVIDENSBASERET EVALUERING AF ANTI-TERRORLOVGIVNING

Anbefaling: 121.197

Udarbejde en evidensbaseret evaluering af dansk anti-terrorlovgivning.

DANMARKS SVAR

Danmark **accepterede anbefalingen i princippet**. Væsentlige anti-terroriltag er blevet implementeret siden angrebene i København i 2015. Når effekten af disse tiltag er blevet vurderet, vil Danmark vurdere, om der skal foretages en mere generel undersøgelse.

INSTITUT FOR MENNESKERETTIGHEDERS BEMÆRKNINGER

Det er instituttets vurdering, at der er behov for en snarlig evaluering af den danske anti-terrorlovgivning. Institutet **anbefaler**, at det i evalueringen undersøges, i hvilket omfang indgreb foretages i de berørte personers menneskerettigheder, og i hvilke situationer indgrebene anvendes. Desuden om indgrebene er hensigtsmæssige i forhold til Danmarks menneskeretlige forpligtelser, herunder især legalitets- og proportionalitetsprincipper, demokratisk kontrol med efterretningstjenester, regler for udsendelse, databeskyttelse, privatlivets fred og princippet om retfærdig rettergang. Institutet **anbefaler** desuden, at der opstilles indikatorer, som gør det muligt at vurdere, om anvendelsen af anti-terrorlovgivningen er passende eller for vidtgående¹².

KAPITEL 6

6 GRØNLAND

STYRKELSE AF KOMMUNALE KOMPETENCER

Anbefaling 121.118

Reformere og styrke kommunale kompetencer og ansvarlighed i Grønland for derved at anvende konstruktive foranstaltninger til at sikre beskyttelse af børn mod vold, og til at assistere familier i rehabilitering på grund af alkohol- og stofmisbrugsafhængighed.

GRØNLANDS SVAR

Grønland **accepterede** 121.118. Grønlands selvstyre har allerede iværksat tiltag til forbedring af kvalitet og kompetencer hos de kommunale sagsbehandlere som behandler børnesager. Der er udarbejdet en handlingsplan og iværksat etablering af rehabiliteringscentre for alkohol- og stofmisbrugere i alle kommuner.

INSTITUT FOR MENNESKERETTIGHEDERS BEMÆRKNINGER

De fleste børn i Grønland har et normalt og velfungerende liv. Undersøgelser har dog vist, at et væsentligt antal børn ikke trives fordi de har været udsat for seksuelt og/eller fysisk misbrug og vanrøgt af deres forældre. Det ses særligt at forekomme, hvis forældrene har et alkoholmisbrug, mangler økonomiske og personlige ressourcer og således mangler de ressourcer, det kræver at være en god forældre. Der er generel mangel på viden og ressourcer hos de grønlandske kommunale myndigheder, hvilket er udgangspunktet for at myndighederne kan støtte disse børn og deres familier. Det er positivt, at det grønlandske selvstyre har iværksat en række foranstaltninger for at støtte kommunerne og ligeledes har styrket opsynet af kommunerne i børnesager. Det er på nuværende tidspunkt for tidligt at konkludere, om disse tiltag har haft den ønskede effekt og om de er tilstrækkelige for at imødekomme behovet for ressourcer og viden hos kommunerne.

Instituttet **anbefaler**, at Grønland løbende monitorerer og evaluerer de igangsatte foranstaltninger, særligt med henblik på at sikre det menneskeretlige perspektiv.

SLUTNOTER

¹ FN's Generalforsamling. Udkast til rapport fra arbejdsgruppen for den 'Universelle Periodiske Bedømmelse' (Draft report of the Working Group on the Universal Periodic Review – Denmark), A/HRC/WG.6/24/L.7, den 1. februar 2016.

² Udenrigsministeriet, 'Danmark's svar til anbefalinger afgivet af FN Råd for Menneskerettigheder ved Universel Periodisk Bedømmelse den 21. januar 2106' (The Kingdom of Denmark's response to the recommendations set out by the UN Human Rights Council in the Universal Periodic Review on 21 January 2016), den 4. marts 2016.

³ Institut for Menneskerettigheder har oversat UPR arbejdsgruppens anbefalinger til Danmark fra Engelsk til Dansk.

⁴ Institut for Menneskerettigheder har oversat Danmarks svar (se dokument refereret i fodnote 2) fra engelsk til Dansk.

⁵ Institut for Menneskerettigheder, Danmarks Universelle Periodiske Bedømmelse 2016 – udvalgte sammenskrevne anbefalinger med bemærkninger, dok. nr. 16/00476-9, 1. marts 2016, sider 29-31

⁶ Institut for Menneskerettigheder, Danmarks Universelle Periodiske Bedømmelse 2016 – udvalgte sammenskrevne anbefalinger med bemærkninger, dok. nr. 16/00476-9, 1. marts 2016 side 24

⁷ Institut for Menneskerettigheder, Handicap Status 2015 – 16, 2016 side 18

⁸ Børnerådet og Institut for Menneskerettigheder, Brev til Justitsminister Karen Hækkerup, 6. oktober 2014. <http://www.boerneraadet.dk/nyheder/nyheder-2014/boern-skal-ud-af-isolation-i-de-danske-faengsler>

⁹ Børnerådet og Institut for Menneskerettigheder, Brev til Justitsminister Karen Hækkerup, 6. oktober 2014. <http://www.boerneraadet.dk/nyheder/nyheder-2014/boern-skal-ud-af-isolation-i-de-danske-faengsler>

¹⁰ REU alm. del - svar på spm. 10 om afskaffelse af isolationsfængsling af børn i alderen 15-17 år, fra Justitsministeriet.

¹¹ Børnerådet og Institut for Menneskerettigheder, Brev til Justitsminister Karen Hækkerup, 6. oktober 2014. <http://www.boerneraadet.dk/nyheder/nyheder-2014/boern-skal-ud-af-isolation-i-de-danske-faengsler>

¹² Institut for Menneskerettigheder, Danmarks Universelle Periodiske Bedømmelse 2016 – udvalgte sammenskrevne anbefalinger med bemærkninger, dok. nr. 16/00476-9, 1. marts 2016, sider 17 -18

**INSTITUT FOR
MENNESKE
RETTIGHEDER**